НАРОДНО СЪБРАНИЕ
Вх.No 51-554-04-207
Дата 29 / 05 2025 г.

ЧРЕЗ

ПРЕДСЕДАТЕЛЯ НА

51-ОТО НАРОДНОТО СЪБРАНИЕ

ГОСПОЖА НАТАЛИЯ КИСЕЛОВА

13:28

ДО

ПРЕДСЕДАТЕЛЯ НА КОМИСИЯТА ПО

ОБРАЗОВАНИЕТО И НАУКАТА

ГОСПОДИН АНДРЕЙ ЧОРБАНОВ

УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН ПРЕДСЕДАТЕЛ,

На основание чл. 79, ал. 1 от Правилника за организацията и дейността на Народното събрание внасям следното аргументирано предложение за изменение и допълнение на Общия закон за висшето образование (51-553-09-8):

В § 1, в чл. 18, ал. 1 на Закона за висшето образование се създава нова т. 5 със следното съдържание:

„когато дейността му застрашава националната сигурност".

В § 1,в чл. 18, ал. 2 се допълва и след думите „т. 1 и 2" се добавя „т. 5".

МОТИВИ:

Предложената редакция на първоначалния вариант на законопроекта запазва неговата основна идея и дух, като ги доразвива и обогатява с решения на допълнителни хипотези, за които към момента липсва нормативна уредба. Формулировката цели да избегне припокриване на функции между различни държавни институции – МОН, НАОА и Народното събрание – каквото би възникнало при възприемане на подход, фокусиран върху наличието или липсата на учебен процес.

Предложението запазва систематиката на закона, като ясно разграничава компетентностите на различните органи и позволява по-прецизно и ефективно правоприлагане в случаи с репутационни или организационни последици за системата на висшето образование.

При изготвянето на текста е взета предвид причинно-следствената връзка, която обуславя необходимостта от намеса на държавата. Поводът е случаят с ЕПУ – Перник, който според анализи на МОН, базирани на данни от ДАНС, функционира като квазиобразователна структура без реален учебен процес, прикриваща – по изказване на министъра на образованието – „незаконен канал за мигранти".

Липсата на образователен процес в този контекст не е първопричина, а симптом на по-дълбок проблем, засягащ националната сигурност. България следва да прилага

по-строг контрол не само върху приема на чуждестранни студенти, но и върху реалното осъществяване на образователната дейност.

Досега въпросът за националната сигурност не е разглеждан като основание за контрол върху дейността на висшите училища. Въпреки това, в настоящия международен контекст, характеризиращ се с опити за външно влияние в образователните системи на ЕС, включително чрез финансиране и инфилтрация, необходимостта от такава регулация е безспорна.

Липсата на процедура, уреждаща реакцията на държавата в случаи на тежки нарушения или заплахи за националната сигурност, е съществен пропуск в ЗВО. След учредяването на дадено висше училище, особено частно, няма механизъм, който да предотврати промяна в собствеността или характера му чрез търговскоправни трансформации.

Настоящото предложение цели да предостави ефективен инструмент за държавна реакция при установяване на обстоятелства, надхвърлящи обичайната академична регулация. То не се ограничава до конкретен казус, а създава по-широка нормативна основа за действие при бъдещи, дори непредвидими, случаи.

Същевременно Народното събрание се освобождава от нетипичната за него функция на орган, извършващ конкретни проверки по академични въпроси. Предложението не дублира чл. 18, ал. 1, т. 1 от ЗВО, според който висше училище се закрива при установени нарушения, констатирани по надлежния ред.

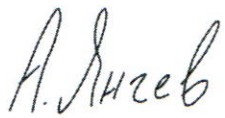
Трайната липса на учебен процес е само една от формите на такова нарушение и следва да се третира в общата хипотеза, а не да се обособява като самостоятелно основание.

Освен това, включването на подобно изрично основание в т. 4 на чл. 18 би обвързало правомощията на Народното събрание с необходимостта от доказване на конкретно нарушение и би ограничило неговата дискреция в други хипотези.

Допълнително се избягва нуждата от легални дефиниции на неясни и трудно измерими термини като „трайно" и „учебен процес", което би намалило риска от разнопосочно тълкуване.

В заключение, предложената редакция се вписва по-пълноценно и функционално в структурата на закона. Тя предлага устойчива нормативна рамка, която дава възможност за своевременна и ефективна държавна намеса при наличие на тежки нарушения или заплахи, като същевременно избягва ненужно утежняване на законовата материя и потенциални юридически противоречия при прилагането ѝ.

ВНОСИТЕЛ:

АНГЕЛ ЯНЧЕВ

Електронно подписан документ от : Angel Vasilev Yanchev
Дата : 25/05/29 13:09:21+0300
В съответствие с eIDAS.